

Szkoła dla Dorosłych

Rok szkolny 2019 / 2020 semestr VI

Język angielski

Zadanie:

a/ zapoznać się z załączonym słownictwem: Świat Przyrody

BANK SŁÓW

ZAPAMIĘTAJ WIĘCEJ

- Znajdź w Banku słów nazwy zwierząt, które miałeś/miałaś okazję zobaczyć na żywo. Do jakich kategorii należą te zwierzęta?
- Używając wyrazów i zwrotów z Banku słów, opisz dzisiejszą pogodę.
- Wybierz właściwą odpowiedź, korzystając z Banku słów.
  - A hurricane is a kind of A wind B rain C cloud
  - Some animal species may become as a result of climate change.
    - A dead
    - B extinct
    - C dangerous
  - Deforestation is the result of forests.
    - A planting
    - B protecting
    - C cutting down
  - Which of these is good for the environment?
    - A exhaust fumes
    - B global warming
    - C renewable energy
  - What should you not do with litter?
    - A clean it up
    - B throw it on the ground
    - C sort it
  - You feel the ground shaking when there is .
    - A an earthquake
    - B a flood
    - C a tornado
- 495.46** Posłuchaj wyrazów i zwrotów w języku polskim i zapisz w zeszycie ich odpowiedniki w języku angielskim. Sprawdź ich pisownię w Banku słów.

1	4
2	5
3	6

Wskazówka
Pomyśl o swoim ulubionym miejscu w Polsce. Nazwij po angielsku wszystkie elementy krajobrazu, które możesz tam zobaczyć.

495.47 KRAJOBRAZ

beach (n) /bi:tʃ/ plaża
 rocky = /rɒki/ bity/ skalista plaża
 sandy = /sændi/ bity/ piaszczysta plaża
 breath-taking (adj) /bri:ðteɪkɪŋ/ zapierający dech w piersiach
 cave (n) /keɪv/ jaskinia
 cliff (n) /klɪf/ klif, urwisko
 coast (n) /koʊst/ wybrzeże
 coastline (n) /koʊstlaɪn/ linia brzegowa
 continent (n) /kɒntɪnənt/ kontynent
 coral reef (n) /kɒrəl ri:f/ rafa koralowa
 desert (n) /de:zərt/ pustynia
 field (n) /fi:ld/ pole
 forest/wood/the woods (n) /fɒrɪst, wʊd, ðə wʊdz/ las
 glacier (n) /ˈɡleɪʃər/ lodowiec
 hill (n) /hɪl/ wzgórze, pagórek
 island (n) /aɪlənd/ wyspa
 lake (n) /leɪk/ jezioro
 landscape (n) /ˈlændʃəp/ krajobraz
 magnificent (adj) /mæɡnɪfɪkənt/ wspaniały
 mountain (n) /maʊntən/ góra
 = range /ræŋdʒ/ pasmo
 = top /tɒp/ szczyt
 ocean (n) /əʊʃən/ ocean
 reservoir (n) /ˈrezəvɔ:ɪwɪz/ zbiornik
 river (n) /rɪvər/ rzeka
 sand (n) /sænd/ piasek
 scenery (n) /ˈsi:nəri/ pejzaz, krajobraz
 sea (n) /si:/ morze
 shore (n) /ʃɔ:ə/ brzeg (morza, jeziora)
 stream (n) /stri:m/ strumień
 valley (n) /ˈvælɪ/ dolina
 view (n) /vju:/ widok
 waterfall (n) /ˈwɔ:tərfɔ:ɪl/ wodospad
 wave (n) /weɪv/ fala

495.48 KLIMAT

above zero /əˈbʌv ˈzi:əro/ powyżej zera
 below zero /bi:ˈlɔ: ˈzi:əro/ poniżej zera
 breeze (n) /brɪz/ lekki wiatr
 chilly (adj) /ˈtʃɪli/ zimny, zimno
 climate (n) /ˈklaɪmət/ klimat
 mild/moderate = /maɪld, məˈdɪrət/ klimat umiarkowany
 cloud (n) /klaʊd/ chmura
 cloudy (adj) /ˈklaʊdi/ pochmurny, pochmurno
 cold (adj) /kɔ:ld/ zimny, zimno
 cool (adj) /ku:l/ chłodny, chłodno
 degrees Celsius/degrees Centigrade (n) /di:grɪz ˈseltʃəs, ˈdɪgrɪz ˈsentɪgrəɪd/ stopnie Celsjusza
 degrees Fahrenheit (n) /di:grɪz ˈfærənhaɪt/ stopnie Fahrenheta
 dry (adj) /draɪ/ suchy, sucho
 fog (n) /fɒg/ mgła
 foggy (adj) /ˈfɒɡi/ mglisty, mglisto
 freezing (adj) /ˈfri:zɪŋ/ przymrażający, przymrażający
 frost (n) /frɒst/ mroź
 frosty (adj) /ˈfrɒsti/ mroźny, mroźno

495.49 KRAJOBRAZ

heat (n) /hi:t/ upał
 hot (adj) /hɒt/ gorący, gorąco
 humid (adj) /ˈhju:mɪd/ wilgotny
 ice (n) /aɪs/ lód
 icy (adj) /aɪsi/ lodowaty
 lightning (n) /ˈlaɪtnɪŋ/ błyskawica
 meteorologist (n) /ˈmi:tɪrɒlədʒɪst/ meteorolog
 meteorology (n) /ˈmi:tɪrɒlədʒi/ meteorologia
 mild (adj) /maɪld/ łagodny
 mist (n) /mɪst/ lekki mgła
 misty (adj) /ˈmɪsti/ mglisty, mglisto
 pressure (n) /ˈpreʃər/ ciśnienie
 rain (n) /reɪn/ deszcz
 rainfall (n) /ˈreɪnfaɪl/ opady deszczu
 rainy (adj) /ˈreɪni/ deszczowy, deszczowo
 shower (n) /ˈʃaʊər/ przelotny deszcz
 showery (adj) /ˈʃaʊəri/ z przelotnymi opadami deszczu
 sky (n) /skaɪ/ niebo
 blue = /blu:/ niebieski
 clear = /klɪər/ czyste, błękitne niebo
 snow (n) /snaʊ/ śnieg
 snowy (adj) /ˈsnəʊi/ śnieżny, śnieżnie
 storm (n) /stɔ:m/ burza
 stormy (adj) /ˈstɔ:mli/ burzowy, burzowo
 sun (n) /sʌn/ słońce
 sunny (adj) /ˈsʌni/ słoneczny, słonecznie
 sunshine (n) /ˈsʌnʃaɪn/ światło słoneczne, słońce
 temperature (n) /ˈtemprətʃər/ temperatura
 average = /ˈævərɪdʒ/ temperatura
 thunder (n) /ˈθʌndər/ grzmot
 warm (adj) /wɔ:m/ ciepły, ciepło
 weather (n) /ˈweðər/ pogoda
 = forecast/report /ˈfɔ:kəst, ˈrɒpɔ:rt/ prognoza pogody
 = map /mæp/ mapa pogody
 wet (adj) /wet/ mokry, mokro
 wind (n) /waɪnd/ wiatr
 windy (adj) /ˈwaɪndi/ wietrzny, wietrznie

CZASOWNIKI

blow (v) /blaʊ/ wiać
 rain (v) /reɪn/ padać (o deszczu)
 shine (v) /ʃaɪn/ świecić
 snow (v) /snaʊ/ padać (o śniegu)

ZWROTY

clear up /ˈkliə ʌp/ przeczekać się
 pour down/pour with rain /pɔ: ˈdaʊn, ˈpɔ: ˈwɪð reɪn/ padać obficie

495.49 ROŚLINNOSC

branch (n) /bræntʃ/ gałąź
 bush (n) /bʊʃ/ krzak
 crop (n) /krɒp/ uprawa, plon
 crown (n) /kraʊn/ korona (drzewa)
 flower (n) /ˈflaʊər/ kwiat
 fruit (n) /fru:t/ owoc
 grass (n) /grɑ:s/ trawa
 greenhouse (n) /ˈɡri:nhʌʊs/ szklarnia

harvest (n) /ˈhɑ:vɪst/ żniwo, zbiór, plon
 leaf (n) /li:f/ liść
 leaves (n) /li:vz/ liście
 plant (n) /plɑ:nt/ roślina
 = exotic = /ɪɡˈzɒtɪk/ egzotyczna roślina
 root (n) /ru:t/ korzeń
 soil (n) /sɔɪl/ gleba
 species (n) /ˈspi:ʃi:z/ gatunek
 tree (n) /tri:/ drzewo
 trunk (n) /trʌŋk/ pień
 vegetable (n) /ˈvedʒəbəl/ warzywo

CZASOWNIKI

grow (v) /grəʊ/ rosnąć, uprawiać
 harvest (v) /ˈhɑ:vɪst/ zbierać (plony)
 plant (v) /plɑ:nt/ sadzić
 water (v) /ˈwɔ:tər/ podlewać

ZWROTY

cut a tree /kʌt ə ˈtri:/ wyciąć drzewo
 grow plants /grəʊ plɑ:nts/ hodować rośliny
 pick fruit /pɪk fru:t/ zbierać owoce

495.50 ZWIERZĘTA

alligator (n) /ˈælɪgətər/ aligator
 amphibian (n) /ˈæmˈfɪbiən/ płaz
 animal (n) /ˈænɪməl/ zwierzę
 domestic = /dɒmestɪk/ zwierzę domowe
 farm = /fɑ:m/ gospodarstwo, zwierzę gospodarskie
 = species /ˈspi:ʃi:z/ gatunek zwierzęcia
 ant (n) /ænt/ mrówka
 badger (n) /ˈbædʒər/ borsak
 bat (n) /bæt/ nietoperz
 beak (n) /bi:k/ dziób
 bee (n) /bi:/ pszczoła
 honey = /ˈhʌni/ miód
 beetle (n) /ˈbi:tli/ chrzączka
 bird (n) /bɜ:rd/ ptak
 brown bear (n) /braʊn beə/ niedźwiedź brunatny
 bull (n) /bʊl/ byk
 butterfly (n) /ˈbʌtəflaɪ/ motyl
 camel (n) /ˈkæməl/ wielbłąd
 chimpanzee (n) /tʃɪmˈpænzi:/ szympanse
 cockroach (n) /ˈkɒkrəʊtʃ/ karaluch
 cow (n) /kaʊ/ krowa
 crab (n) /kræb/ krab
 crocodile (n) /ˈkrɒkədaɪl/ krokodyl
 creature (n) /ˈkri:tʃər/ stworzenie
 deer (n) /dɪər/ sarna, jelen
 red = /red/ jelen
 roe = /rəʊ/ sarna
 dolphin (n) /ˈdɒlfɪn/ delfin
 donkey (n) /ˈdɒŋki/ osioł
 duck (n) /dʌk/ kaczkę
 elephant (n) /ˈeləfənt/ słon
 European bison (n) /jʊərəˈpi:ən ˈbɪsən/ żubr
 fish (n) /fɪʃ/ ryba
 flipper (n) /ˈflɪpər/ płetwa (wieloryb, delfin, fok)
 fly (n) /flaɪ/ mucha
 fox (n) /fɒks/ lis
 goat (n) /ɡəʊt/ koza
 guide dog (n) /ɡaɪd ˈdɒg/ pies przewodnik
 guinea pig (n) /ˈɡni:ni pi:g/ świnka morska
 hamster (n) /ˈhæmstər/ chomik
 hare (n) /heər/ zając
 hen (n) /hen/ kura

CZASOWNIKI

breed animals /brɪd ˈænɪməlz/ hodować zwierzęta
 train a dog /treɪn ə ˈdɒg/ szkolić psa

CZASOWNIKI

breed animals /brɪd ˈænɪməlz/ hodować zwierzęta
 train a dog /treɪn ə ˈdɒg/ szkolić psa

CZASOWNIKI

breed animals /brɪd ˈænɪməlz/ hodować zwierzęta
 train a dog /treɪn ə ˈdɒg/ szkolić psa

b/ w zeszytach wykonać zadania na utrwalenie słownictwa:
2,3,5,6, 10 - str.198-199

Świat przyrody

weather forecast for tonight: dark

George Carlin (1937–2008), American comedian

SPRAWDŹ, ILE JUŻ UMIESZ

1 Przeczytaj nagłówki poniżej. W parach wymieńcie jak najwięcej wyrazów z każdej kategorii.

- Landscape features: sea
- Animals: penguin
- Weather: fog
- Natural disasters: drought

BANK SŁÓW, strony 208–209

KRAJOBRAZ

2 Popatrz na zdjęcia. Jakie wyrazy poprawnie uzupełniają opisujące je zdania?

- 1 Niagara Falls are three w _____ on the border between Canada and the USA.
- 2 At 360 kilometres, the Shannon in Ireland is the longest r _____ in the British Isles.
- 3 Ben Nevis in the Scottish Highlands is the highest m _____ in Britain, standing at 1344 metres above sea level.
- 4 The Seven Sisters are seven chalk c _____ on the southern coast of England in Sussex.
- 5 Large parts of Canada are covered with f _____.
- 6 Mammoth C _____ in Kentucky, USA has 640 kilometres of known corridors.

3 Które wyrazy pasują do definicji? Jeden wyraz został podany dodatkowo.

1 beach	3 lake	5 valley
2 field	4 stream	6 hill

- a an area of land in the country where crops are grown
- b a lower area among mountains
- c like a river, but smaller
- d like a mountain, but not as high
- e an area of sand or rocks on the shore of a sea

4 W parach wymieńcie miejsca w Polsce, w których można zobaczyć elementy krajobrazu wymienione w ćwiczeniach 2 i 3.

Morskie Oko is a lake in the mountains.

13

1 Uzupełnij przymiotniki, zaczynając od określającego najbliższą temperaturę, i zapisz je w zeszyście.

a warm   c cool   e hot
 b freezing   d cold   f chilly

2 Wpisz wyrazy do tabeli i wpisz do niej wyrazy z ramki obok odpowiadających im symboli.

breeze clear skies clouds fog lightning
 rain shower snow sunshine thunder
 wind cloudy foggy sunny windy

Weather	Southern England	Northern England	Scotland
sunny			

3 Posłuchaj prognozy pogody. Zaznacz w zeszyście właściwe rubryki w tabeli z ćwiczenia 6.

4 W parach odpowiedzcie na pytanie.
 What kind of weather do you like?

9 Które wyrazy poprawnie uzupełniają zdania?

Gardening day
 On Saturday I went to help my grandparents in their garden. They grow the usual vegetables and flowers, but also some interesting exotic ¹soil / plants with strange shapes and colours. First I had to cut the ²grass / trees, which had grown very long. Then I helped grandma to plant a rose ³bush / leaf. You have to be careful not to damage the ⁴fruit / roots when putting them in the ground. The most difficult thing was cutting a dry ⁵branch / trunk off an apple tree – I actually had to climb the tree and sit among the green ⁶roots / leaves, which kept getting into my eyes. It was a busy day!

10 W każdej grupie podano błędnie nazwę jednego ze zwierząt. Znajdź ją i powiedz, do której grupy pasuje.

1 Mammals: whale, bear, crocodile, fox, _____
 2 Birds: duck, fly, parrot, stork, _____
 3 Fish: pigeon, sardine, herring, tuna, _____
 4 Insects: butterfly, mosquito, salmon, ant, _____
 5 Reptiles: snake, wolf, lizard, alligator, _____

11 Które nazwy zwierząt z ramki poprawnie uzupełniają tekst na dole strony? Wyrazów należy użyć w liczbie mnogiej. Jeden wyraz został podany dodatkowo.

[deer wild boar squirrel rabbit robin
 sheep swan]

12 W parach odpowiedzcie na pytania.

1 Which of the animals in exercise 11 live in Poland?
 2 Which ones have you seen and where?

Animals of the British countryside
 Here are some of the animals you will see as you walk through the British countryside. Did you know ... ?

1 In the mild climate of England and Wales, _____ stay outdoors all winter.
 2 _____ are very common in the English countryside. Perhaps that's why they are important characters in many children's books.
 3 _____ are rare and protected in Britain. Grey ones are much more common.
 4 Red _____ are friendly to humans and that's one of the reasons why they often appear on Christmas cards.
 5 You can see _____ in many of the large parks belonging to old

c/ Czytanie 1: str. 200

-Przeczytać tekst w zadaniu 14 i dopasować tytuły gazet do problemów, których dotyczą.

- przeczytaj 3 tekstu na dole strony i uzupełnij je poprawnym słownictwem z ramek

KLESKI ŻYWIŁOWE I KATASTROFY

13 **403.10** Posłuchaj pięciu osób opowiadających o kłeskach żywiłowych. Które wypowiedzi pasują do nazw zdarzeń? Nazwa jednego zdarzenia została podana dodatkowo.

a drought	d forest fire
b earthquake	e tornado
c flood	f tsunami

ZAGROŻENIA I OCHRONA ŚRODOWISKA

14 Które tytuły z gazet pasują do problemów, których dotyczą? Jeden problem został podany dodatkowo.

1 waste	4 soil pollution
2 global warming	5 air pollution
3 endangered species	6 an oil spill

- a AVERAGE ANNUAL TEMPERATURES CONTINUE TO RISE AROUND THE WORLD
- b SUMATRAN TIGER 'ON THE BRINK OF EXTINCTION'
- c MARINE LIFE UNDER THREAT AS OIL TANKER HITS ROCKS
- d ILLEGAL LANDFILL DISCOVERED
- e SMOG OVER MEXICO CITY

15 **403.19** Które wyrazy z ramek poprawnie uzupełniają teksty na dole strony? Posłuchaj nagrania i sprawdź swoje odpowiedzi.

- 16 Utwórz związki wyrazowe, łącząc w pary wyrazy z obu kolumn.
1 save/waste	a rubbish
2 recycle	b extinct
3 sort	c the-environment
4 protect/damage	d energy
5 become	e paper/glass/plastic

17 **403.20** Uzupełnij w zeszycie wypowiedź ucznia. Pierwsze i ostatnie litery wyrazów zostały podane. Posłuchaj nagrania i sprawdź swoje odpowiedzi.

Teacher: What do you do to protect the environment?
Student: Oh, I do the usual things, I sort ¹ rubbish into four containers; I use both sides of paper to print; I don't leave the ² w... r running when it's not necessary; I ³ t... n off the light when I leave a room... Last year my father and I actually ⁴ p... d five trees in front of our block of flats. I try not to ⁵ t... w things out. If I don't need something, I sell it or give it away. I also buy clothes and books second-hand. But I think the most important thing is that I don't buy unnecessary things, like stupid gadgets that just ⁶ w... e energy and resources without doing anything really useful.

We hear these words all the time: the ozone layer, sustainable development, greenhouse effect. But what exactly do they mean? Here we explain a few of them.

Why should you look for the 'ozone-friendly' sign on deodorants?

[aerosol hole ozone layer ultra-violet]

In the stratosphere, fifty kilometres above the surface of the Earth, some of the oxygen is in the form of ozone, O₃ (not the usual O₂). That ¹ absorbs about 97-99% of the Sun's ² radiation, which is dangerous to living organisms. Some human-made gases, especially those used in ³ sprays and air-conditioning systems, destroy ozone molecules, creating a ⁴ in the ozone layer. This means more UV radiation reaches the Earth than is good for us.

What exactly does 'sustainable' mean?

[agriculture cut down natural resources]

To *sustain* something is to keep it up, to make it continue over a period of time. *Sustainable* use of ⁵ means a way of using them that can continue, because it doesn't permanently destroy those resources. For example, sustainable forest management means you plant more trees than you ⁶. Sustainable ⁷ is farming which doesn't destroy the soil or pollute the water.

How does the greenhouse effect work?

[carbon dioxide fossil fuels global warming greenhouse atmosphere]

- Light from the sun passes through the ⁸ and warms the surface of the Earth.
- The Earth emits some of this energy back in the form of heat.
- Heat cannot pass through the atmosphere back into space as easily as light. ⁹ (CO₂) is one of the gases that stop it. Those gases work like a ¹⁰, keeping the heat inside so it continues to warm the earth.

This natural mechanism has made the Earth warm enough to live on. But when the amount of CO₂ in the atmosphere rises as a result of burning ¹¹, the Earth gets warmer and warmer. That is the ¹² that everyone is so worried about.

d/ Czytanie 2: str. 202 - 203

- Przeczytać tekst "Biomimicry: copying nature" na str.203

- Wykonac ćwicz . nr 2 na stronie 202 - do każdej części tekstu 1-4 dopasować pytania A-F. Dwa pytania zostały podane dodatkowo.

DOBIERANIE ZDAN DO WYPowiedzi

1 W parach wybierzcie poprawną odpowiedź.
The Kyoto Protocol is
A an advanced method of recycling electronic waste.
B a plan to protect tropical rainforests.
C an international agreement to reduce the emissions of greenhouse gases.

Zadanie

2 **493.22** Dwukrotnie usłyszysz cztery wypowiedzi dotyczące środowiska. Które zdania A-E pasują do wypowiedzi 1-4? Jedno zdanie zostało podane dodatkowo i nie pasuje do żadnej wypowiedzi.

A The speaker describes a holiday experience.
B We hear how bad weather affects animals.
C The speaker advertises a tourist destination.
D We hear about a natural disaster.
E The speaker is an ecologist.

3 **SŁOWNICTWO 493.23** Posłuchaj nagrania numer 3 z ćwiczenia 2 jeszcze raz i uzupełnij tekst w zeszyte.

Close your eyes and imagine a country of 1 natural beauty with thousands of kilometres of coastline, hundreds of islands and magnificent 2. Imagine walking alone on the golden sands of a beautiful beach. Imagine climbing a mountain and enjoying the 3 from coast to coast. Imagine pure clean water in lovely lochs and rivers. Imagine hundreds of species of 4 living free in their natural 5.

4 W parach wykonajcie poniższe zadanie.
Tell your partner about a place of great natural beauty that you've been to. Use some of the words from exercise 3.

Language and Culture

Scottish place-names
Lakes in Scotland are not called lakes but *lochs*, for example Loch Lomond or Loch Ness. The word comes from Scottish Gaelic, a Celtic language. Other Gaelic geographical names used in Scotland are *glen*, which means a valley, and *firth* – a kind of long bay similar to a Scandinavian fjord (the words *firth* and *fjord* are related).

202

1 W zeszyte połącz w pary angielskie wyrazy i ich polskie tłumaczenia.

1 beetle	a kopic
2 wing	b skrzydło
3 flipper	c chrząszcz
4 mound	d pletwa

Zadanie

2 Przeczytaj tekst. Które pytania A-F pasują do części tekstu 1-4? Dwa pytania zostały podane dodatkowo i nie pasują do żadnej części tekstu.

A How did people copy nature in the past?
B Can biomimicry help people in extreme climates?
C Are insects or birds the best models to mimic?
D How has nature inspired some inventions we use?
E Can biomimicry help protect the environment?
F How should we define biomimicry?

3 Nie patrząc na przeczytany tekst, spróbuj dopasować w zeszyte zwierzęta do zainspirowanych nimi technologii. Sprawdź swoje odpowiedzi, kierując się tekstem.

1 Birds	4 Termites
2 Butterflies	5 Namib Desert beetle
3 Whales	

a better wind turbines
b a water bottle that fills itself
c an air-conditioning system
d flight
e electronic displays

4 **SŁOWNICTWO** Jakie formy czasowników wyróżnionych w tekście poprawnie uzupełniają objaśnienia?

1 If a surface light or heat, it sends back the light or heat that reaches it.
2 To something is to say something you want to bring to someone's attention.
3 To something is to keep it to use later.
4 If something is on another thing, it has been made using that thing as an example.
5 To someone to do something is to make it possible for them to do it.

5 W parach wykonajcie zadanie.
Look at the following list of ways in which humans use animals. In your opinion, which of them are OK? Which ones are problematic? Which ones are unacceptable? Explain your opinions to another student, giving reasons and examples.

- Keeping animals for milk, eggs, wool etc
- Killing animals for meat
- Experiments on animals
- Animals helping disabled people
- Keeping animals and pets
- Biomimicry – using animals as inspiration
- Animals performing in circuses

BIOMIMICRY: COPYING NATURE

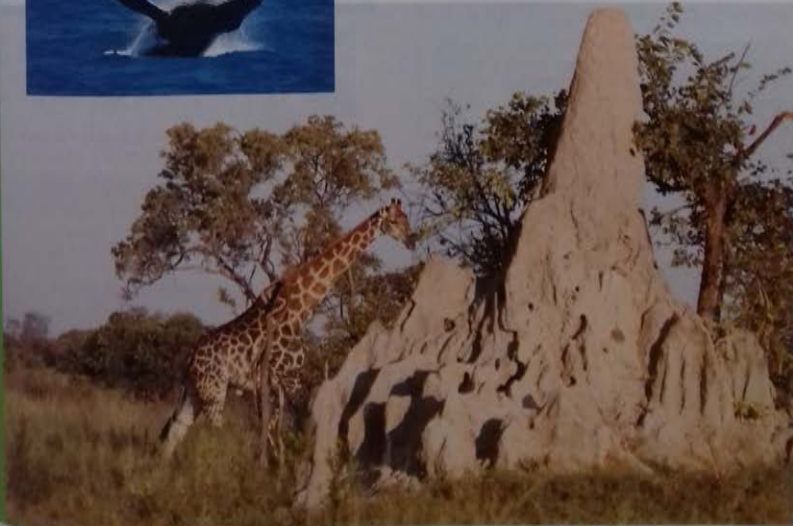
1 Scientist Janine Benyus says biomimicry is a 'new science that studies nature's models and then imitates or takes inspiration from these designs and processes to solve human problems'. It's both technology and nature. As Benyus **points out**, 'It's not really technology or biology; it's the technology of biology.'

2 An early example of biomimicry was studying birds to **enable** humans to fly. Leonardo da Vinci studied the anatomy of birds and observed them in flight before drawing flying machines. And the Wright Brothers studied how pigeons fly before making the world's first powered, heavier-than-air aircraft.

3 Today, we find nature's secrets in many products. The way light **reflects** off butterfly wings is used to improve the display screens on e-readers. The way whales use their flippers to move through water has led to more efficient wind turbines. And the air-conditioning system in a building in Zimbabwe is **modelled** on termite mounds.

4 Now, scientists are copying an African beetle to bring water to people in deserts. The Namib Desert beetle lives in a region with very low rainfall. It takes water from the air by condensing it on its back and storing it. The scientists' idea is to copy the insect's technique in order to make a self-filling water bottle that can take water from the air and **store** up to three litres every hour.

e/ Pisanie:

Przygotować po angielsku opis parku narodowego lub innej atrakcji turystycznej, związanej z przyrodą./ min 20 zdań/